

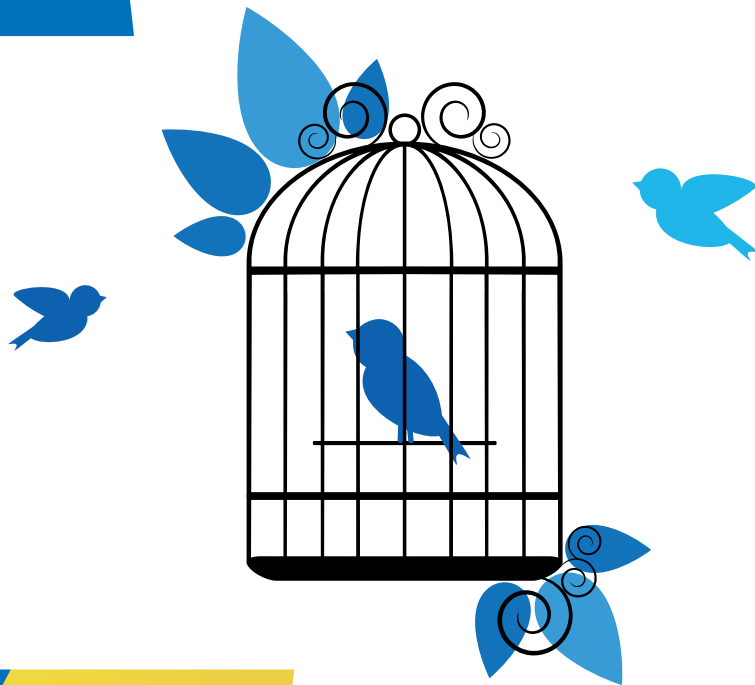
Locked-In Syndroom (LIS)

**“Volledig bewust,
maar het lichaam
reageert niet
meer...”**

www.commap.nl

Commap
“Als praten moeilijker wordt...”

Locked-In Syndroom (LIS)

“Volledig bewust, maar het lichaam reageert niet meer...”

LIS in het kort

LIS is een toestand waarbij iemand ‘opgesloten’ is in het eigen lichaam. De persoon is zich volledig bewust van alles wat zich in de omgeving afspeelt, maar door een volledige verlamming is bewegen en communiceren niet meer mogelijk.

Oorzaak

LIS wordt vrijwel altijd veroorzaakt door een infarct in of nabij de hersenstam. Soms is een trauma (ongeluk), een tumor of een hoge dwarslaesie de oorzaak. LIS kan ook geleidelijk aan ontstaan door een progressieve ziekte zoals ALS, MS of via een tekenbeet.

Kenmerken

Bij LIS is het bewustzijn geheel intact, maar heeft de persoon geen controle over de verlamde lichaamsdelen. Bewegen lukt in de meeste gevallen niet, evenals communiceren en soms slikken. Kunstmatige beademing en sonde-voeding zijn daarom eerder regel dan uitzondering. De zintuigen zijn wel bijna altijd ongedeerd.

De klassieke vorm van LIS kenmerkt zich door een volledige verlamming, waarbij de ogen enkel verticaal kunnen bewegen en de oogleden minimaal of niet gesloten kunnen worden. Maar houd in gedachten: geen enkele persoon met LIS is hetzelfde!

Herstel?

Zodra de situatie niet meer levensbedreigend is, worden therapieën opgestart om het lichaam soepel en in beweging te houden.

In het eerste jaar na het ontstaan van LIS, treedt er in de meeste gevallen (enige) verbetering op. Geheel herstel is helaas uitzonderlijk. Ook na een aantal jaar kunnen nog verbeteringen optreden; deze zijn voor een buitenstaander vaak minimaal waarneembaar, maar kunnen voor de persoon zelf erg belangrijk zijn.

www.commap.nl

Familie en vrienden

Vooral in de therapiefase zijn familie en vrienden uiterst belangrijk. Er is ondersteuning nodig bij de keuze van de therapieën en behandelmethodes. Tevens kan de familie samen met de persoon oefeningen uitvoeren en eventuele persoonlijke elementen toevoegen ter bevordering van de therapie.

Communicatie

Indien mogelijk leert de logopedist iemand om ‘ja’ en ‘nee’ aan te geven met een nog intacte lichaamsfunctie. Dit kan bijvoorbeeld door met de ogen te knipperen of te bewegen. Op deze manier kan de persoon (gesloten) vragen beantwoorden van de gesprekspartner. Men is dan wel afhankelijk van de omgeving. Werken met een letterkaart kan ook een mogelijkheid zijn. De meeste personen kunnen (na oefening) een communicatiehulpmiddel bedienen. Hierdoor kan iemand met LIS weer zelfstandig (leren) communiceren en alarmeren. **Oogbesturing (EyeComm)** is één van de mogelijkheden, als iemand de ogen in alle richtingen kan bewegen en als de ogen kunnen focussen.

Commap heeft daarnaast als enige aanbieder in Nederland nog andere oplossingen die veel door personen met LIS gebruikt worden:

*MMS Move, MMS FaceMe en MMS Sound:

door de inzet van een minimale beweging, gezichtsmimiek (eventuele spasmes zijn daarbij geen probleem) of via een minimaal geluid kan de bediening van een spraakcomputer, (zuster)oproep en televisie mogelijk worden gemaakt

***Brainfingers:** communiceren op basis van hersengolven is tevens één van de mogelijkheden. Dit vergt enige oefening maar wordt al jaren succesvol gebruikt door diverse personen met LIS.

Een individuele aanpassing van een communicatiehulpmiddel is noodzakelijk. Goed advies is daarom belangrijk.

Informeer naar de mogelijkheden.

